

Briselē, 2024. gada 16. decembrī
(OR. en)

16901/24

DEVGEN 206
RELEX 1604
ALIM 19
COHAFA 87
ACP 134
COAFR 442
COEST 743
SUSTDEV 131
GLOBAL GATEWAY 42
FAO 50

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2024. gada 16. decembris

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 15264/24

Temats: Eiropas komandas atbalsta pastiprināšana globālajam pārtikas
nodrošinājumam un uzturam
– Padomes secinājumi (2024. gada 16. decembris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Eiropas komandas reakciju atbalsta pastiprināšanu globālajam pārtikas nodrošinājumam un uzturam, ko Padome apstiprināja savā 4070. sanāksmē, kas notika 2024. gada 16. decembrī.

**Padomes secinājumi par Eiropas komandas atbalsta pastiprināšanu globālajam pārtikas
nodrošinājumam un uzturam**

Padome atgādina par saviem secinājumiem par 2022. gada Eiropas komandas reakciju, kas balstīta uz solidaritāti, ilgtspējīgu ražošanu, noturību un pārtikas sistēmu pārveidi, tirdzniecības atvieglošanu un efektīvu multilaterālismu. Ņemot vērā to, ka situācija saistībā ar nenodrošinātību ar pārtiku visā pasaulē pasliktinās, Padome apstiprina, ka ir jāsaglabā apņēmība atbalstīt globālo pārtikas nodrošinājumu un uzturu un pastiprināt un palielināt progresu attiecībā uz četriem rīcības pīlāriem.

ĢEOPOLITISKAIS KONTEKSTS

1. Padome joprojām ir ļoti noraizējusies par nepieredzēta līmeņa nenodrošinātību ar pārtiku, kas skar neaizsargātās iedzīvotāju grupas visā pasaulē. Globālajā ziņojumā par pārtikas krīzēm un pārtikas nodrošinājuma un uztura stāvokli pasaulē (*SOFI*) ir konstatēts, ka nedrošības pamatcēloņi (nabadzība un nevienlīdzība), ko saasinājuši konflikti, ir vieni no galvenajiem nenodrošinātības ar pārtiku izraisītājiem. Padome atzīst, ka papildus bruņotiem konfliktiem akūtu nenodrošinātību ar pārtiku bieži izraisa mijiedarbība starp ekonomikas satricinājumiem un pamatā esošo nabadzību, strukturālās nepilnības un citi neaizsargātības aspekti līdztekus klimata pārmaiņām, bioloģiskās daudzveidības izzušanai un ekstremāliem laikapstākļiem.
2. Globālais pārtikas nodrošinājums ir ieguvis aizvien lielāku ģeopolitisko nozīmi, un pārtika tiek izmantota kā ierocis. Padome aicina Komisiju, Augsto pārstāvi un dalībvalstis iestāties par starptautisko humanitāru tiesību ievērošanu, saukt pie atbildības par pārkāpumiem un sistemātiski īstenot ANO Drošības padomes Rezolūciju 2417, kurā nosodīta bada kā karadarbības metodes izmantošana. Padome atgādina, ka tīša civiliedzīvotāju turēšana badā un nelikumīga humānās palīdzības piekļuves liegšana un pirmās nepieciešamības resursu nenodrošināšana civiliedzīvotājiem kā karadarbības metode ir kara noziegums saskaņā ar Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtiem.

3. Padome nosoda nepamatoto, neprovocēto un nelikumīgo Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, tostarp Krievijas veikto pārtikas izmantošanu par ieroci, Ukrainas lauksaimniecības infrastruktūras, kā arī graudu ostu, uzglabāšanas un eksporta iekārtu apzinātu iznīcināšanu, uzbrukumus komercķīviem, kas pārvadā Ukrainas graudus, un sauszemes mīnu un citu sprādzienbīstamu kara palieku masveida izvietošanu. Tas negatīvi ietekmē pārtikas ražošanu un apgādi ar pārtiku, kā arī izraisa dramatiskas sekas neaizsargātajām iedzīvotāju grupām visā pasaulē, jo īpaši cenu svārstīgumu un nopietnus traucējumus pārtikas ražošanā un apgādē ar pārtiku. Padome atzīst, ka vissmagāk skartās valstis ir vismazāk attīstītās un nestabilākās valstis, tāpat arī valstis, kas ir ļoti atkarīgas no pārtikas piegādes un importa, īpaši tās, ko skāris Krievijas iebrukums Ukrainā, kā arī valstis, kuras visvairāk skar klimata pārmaiņas.
4. Padome atzinīgi vērtē Ukrainas apņemšanos attiecībā uz globālo pārtikas nodrošinājumu, tostarp centienus nodrošināt, ka pārtikas preces var nonākt globālajā tirgū, un programmu “Graudi no Ukrainas”. Padome atgādina par pārtikas nodrošinājuma un uztura dimensiju kopīgajā paziņojumā, kas 2024. gada jūnijā tika pieņemts Ukrainas miera samitā, un atzinīgi vērtē turpmāko iesaisti pārtikas nodrošinājumā, lai saglabātu graudu un lauksaimniecības produktu plūsmu uz globālo tirgu. Padome uzsver, ka ir svarīgi cīnīties pret Krievijas manipulāciju ar informāciju un iejaukšanos, tostarp dezinformāciju un destabilizācijas centieniem, kas kavē centienus nodrošināt pārtiku un uzturu. Padome arī atzīst, ka ir steidzami jāatmīnē Ukrainas lauksaimniecības zeme un jāatbalsta Ukrainas lauksaimniecības un pārtikas sistēmu attīstība, lai atbalstītu cenas ziņā pieņemamu un pieejamu pārtiku pasaules visneaizsargātākajām valstīm.
5. Kā uzsvērts jaunākajā integrētajā pārtikas nodrošinājuma pakāpju klasifikācijā (*IPC*), konkrētus reģionus skar smagas pārtikas krīzes, un ievērojami liela daļa iedzīvotāju tajās cieš augstā akūtas nenodrošinātības ar pārtiku un nepilnvērtīga uztura līmeņa dēļ un ir pakļauti bada riskam.
6. Konflikta un karadarbības eskalācija Gazā kopš 2023. gada 7. oktobra ir izraisījusi liela mēroga humanitāro krīzi ar katastrofāli augstu akūtas nenodrošinātības ar pārtiku un nepilnvērtīga uztura līmeni, kā dokumentēts *IPC* ziņojumā. Padome aicina panākt tūlītēju pamieru, bez nosacījumiem atbrīvot visus ķīlniekus, kā arī aicināt plašā mērogā nodrošināt pilnīgu, ātru, drošu un netraucētu piekļuvi humānajai palīdzībai palestīniešiem, kuriem tā ir vajadzīga. Šajā sakarā mēs uzsveram, cik svarīga loma ir ANO un tās aģentūrām, jo īpaši *UNRWA*, kas sniedz būtisku atbalstu civiliedzīvotājiem gan Gazā, gan plašākā reģionā.

7. Konflikts Sudānā ir izraisījis vienu no smagākajām bada krīzēm, un dažās valsts daļās ir pilnīgs bads (*IPC* 5. posms), kā tas apstiprināts jaunākajā *IPC* ziņojumā. Aptuveni sešus miljonus cilvēku skar ārkārtas līmeņa nenodrošinātība ar pārtiku (*IPC* 4. posms), un akūti nepilnvērtīga uztura līmenis ir kritiski augsts. Padome mudina panākt tūlītēju pamieru un uzsver, ka, lai novērstu bada turpmāku palielināšanos un neskaitāmu cilvēku bojāeju, dzīvību glābjošas pārtikas palīdzības un humānās palīdzības operācijas jāveic nekavējoties un bez birokrātiskiem un administratīviem šķēršļiem.
8. Padome atkārtoti uzsver, ka sevišķi svarīgi ir stiprināt humānās palīdzības, attīstības un miera (*HDP*) saiknes pieeju, novēršot nenodrošinātību ar pārtiku un reaģējot uz to, jo tas ir būtiski, lai pārtrauktu pārtikas un uztura krīžu ciklu, jo īpaši nestabilās un konfliktu skartās situācijās. Šai pieejai būtu ne tikai jānodrošina efektīvi palīdzības mehānismi, ko izmantot, kad vajadzīga palīdzība, bet arī jāpalīdz veidot pārtikas nodrošinājumu ilgtermiņā, saglabāt un veidot ilgtspējīgu pārtikas sistēmu noturību un funkcionalitāti, dot iespēju vietējiem iedzīvotājiem nodrošināt iztikas līdzekļus, stiprināt miermīlīgas un iekļaujošas kopienas un pielāgot lauksaimniecības un pārtikas sistēmas klimata pārmaiņām.
9. Padome ir apņēmusies nodrošināt pienācīgu politikas saskaņotību un saikni starp ES iekšpolitiku un ārpolitiku pārtikas nodrošinājuma un uztura jomā. Šajā sakarā Padome aicina stiprināt partneru iesaisti, lai sadarbotos saistībā ar pārkārtošanos uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām saskaņā ar ANO samita par pārtikas sistēmām nacionālajiem plāniem un reaģētu uz to partneru bažām, kurus ietekmē ES tiesību akti.

SOLIDARITĀTE

10. Atgādinot par Padomes secinājumiem par humānās palīdzības finansējuma deficīta novēršanu ¹, Padome atkārtoti uzsver, ka ir jāturpina aktīvi iesaistīties centienā palielināšanā nolūkā novērst humānās palīdzības finansējuma deficītu. Nenodrošinātības ar pārtiku un nepilnvērtīga uztura situācijās šādi centieni palīdzēs nodrošināt dzīvību glābjošu pārtikas palīdzību saskaņā ar humanitārajiem principiem un veicināt pāreju uz ilgtspējīgām, noturīgām un iekļaujošām pārtikas sistēmām saskaņā ar humānās palīdzības, attīstības un miera saikni. Padome atkārtoti apstiprina ES kolektīvo apņemšanos līdz 2030. gadam nodrošināt vismaz 0,7 % no kopējā NKI kā OAP un mudina dalībvalstis turpināt centienus novērst humānās palīdzības finansējuma deficītu.

¹ 9598/23.

11. Humānās palīdzības pieejamība grūtībās nonākušiem cilvēkiem joprojām ir būtiska, lai palielinātu globālo pārtikas nodrošinājumu un izbeigtu badu. Padome atkārtoti apstiprina, ka saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām visām bruņotos konfliktos iesaistītajām pusēm ir pienākums atļaut un veicināt drošu, ātru, beznosacījumu un netraucētu humānās palīdzības plūsmu un ārkārtas pārtikas palīdzības sniegšanu civiliedzīvotājiem, kam tā ir vajadzīga, tostarp akūtas nenodrošinātības ar pārtiku situācijās. Bada novēršanas un mazināšanas pamatā ir civiliedzīvotāju un civilās infrastruktūras aizsardzības nodrošināšana.
12. Padome atzīst humānās palīdzības darbinieku ārkārtējos centienus un atzinīgi vērtē ANO aģentūru, starptautisko un vietējo NVO, Starptautiskā Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustības un citu partneru sniegto ārkārtas atbalstu, reaģējot uz konfliktiem, politisko vardarbību, dabas katastrofām un klimata satricinājumiem, un aicina tos turpināt sniegt atbalstu un censties panākt sinerģijas, nodrošinot ietekmi uz vietas.
13. Padome uzsver vajadzību strauji palielināt humānās palīdzības efektivitāti un lietderīgumu, tostarp, izmantojot inovatīvas pieejas, piemēram, prognozējošu rīcību. Tas būtu jāīsteno, cita starpā uzlabojot mērķorientēšanas praksi, pamatcēloņu novērtēšanu, reaģēšanas spējas un mērķtiecīgus risinājumus, tostarp naudas pārvedumus kā vēlamo pārtikas palīdzības veidu to izmaksu efektivitātes dēļ. Attiecīgā gadījumā palīdzība naudā būtu jāsaista arī ar attiecīgo sociālās aizsardzības sistēmu, ko atbalsta attīstības jomas aktori. Ja iespējams, attīstības jomas aktoriem humanitārā rīcība būtu jāpapildina ar ilgtermiņa attīstības iniciatīvām, tostarp spēju veidošanas pasākumiem noturības stiprināšanai. Lai aizsargātu kopienu pārtikas nodrošinājumu un uzturu un glābtu dzīvības un saglabātu iztikas līdzekļus, būtiska nozīme ir sagatavotībai katastrofām, prognozējošai rīcībai un agrīnai brīdināšanai, kā arī noturības veidošanai.
14. Padome atgādina, ka sociālās aizsardzības programmas, jo īpaši sociālās drošības tīkli, kas nodrošina dažādiem mērķiem paredzētu palīdzību skaidras naudas veidā, skolu maltīšu programmas un ar kvalitatīva uztura aspektiem saistīta sociālā aizsardzība, ir būtiski instrumenti, lai palielinātu skarto iedzīvotāju noturību un mazinātu satricinājumu negatīvo ietekmi, tostarp nenodrošinātības ar pārtiku un nepilnvērtīga uztura periodus. Padome uzsver, ka tad, ja tas ir iespējams un lietderīgi, humānās palīdzības pasākumi skaidras naudas veidā ir jāsaista ar esošajām sociālās aizsardzības sistēmām, lai panāktu ilgtermiņa ietekmi, un jāpaplašina atbalsts šādām shēmām, tostarp, veicinot uz satricinājumiem reaģējošas sociālās aizsardzības programmas, vienlaikus nodrošinot valstu atbildību un skaidras izejas stratēģijas un nodošanas stratēģijas.

15. Padome atzīst, ka ir jāpielāgo tādi esošie finansēšanas mehānismi kā dotācijas, garantijas, koncesionāli aizdevumi, līdzfinansējums un apvienotais finansējums un apdrošināšana, un mudina mobilizēt vietējos resursus un privāto kapitālu, lai labāk atbalstītu pārtikas nodrošinājuma un uztura iniciatīvas valstīs ar zemiem ienākumiem, nestabilās situācijās un ieilgušās humanitārās krīzēs, kā arī lai nodrošinātu labāku piekļuvi finansējumam vietējā līmenī un neaizsargātām un marginalizētā situācijā esošām personām.
16. Padome atzīst, ka nenodrošinātība ar pārtiku un nepilnvērtīgs uzturs nesamērīgi ietekmē sievietes un meitenes, veicinot nepilnvērtīga uztura cikla turpināšanos, pasliktinot nelabvēlīgu ietekmi uz veselību un palielinot ar konfliktiem saistītas seksuālas vardarbības risku. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos kā prioritāti visās rīcības jomās veicināt sieviešu un meiteņu tiesības, dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm. Padome mudina Komisiju pievērsties nenodrošinātības ar pārtiku dzimumu dimensijai, izmantojot pārveidojošas pieejas, kas novērš dzimumu nelīdztiesības pamatcēloņus, īpašu uzmanību pievēršot interseksionālās diskriminācijas novēršanai. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemtas Pasaules pārtikas nodrošinājuma komitejas brīvprātīgās pamatnostādnes par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, vienlaikus saglabājot apņemību īstenot jauno Eiropas Konsensu par attīstību. Padome arī aicina uzlabot analīzi un izpratni par nenodrošinātības ar pārtiku ietekmi atkarībā no dzimuma un rīcību saistībā ar to, un šajā nolūkā ir svarīgi sniegt datus, kas sadalīti pēc dzimuma, vecuma un invaliditātes veida.
17. ES un tās dalībvalstis turpinās sniegt ieguldījumu tādās starptautiskās iniciatīvās, kuru mērķis ir palīdzēt globālajiem partneriem makroekonomikas stabilitātes nodrošināšanā un vajadzības gadījumā parādu pārvaldībā un pārstrukturēšanā, kā arī centienos ierobežot iekšzemes pārtikas cenu inflāciju. Tas ietver G20 / Parīzes kluba Kopējas parāda režīma sistēmas īstenošanu ārpus parāda apkalpošanas apturēšanas iniciatīvas. ES sadarbosies ar starptautiskām finanšu iestādēm, piemēram, SVF un Pasaules Bankas grupu. Padome jo īpaši atzinīgi vērtē Pasaules Bankas grupas Globālo problēmu programmu pārtikas nodrošinājuma un uztura jomā un aicina izveidot vērienīgu Starptautiskās Attīstības asociācijas 21. papildinājumu, kas labvēlīgi ietekmēs arī pārtikas nodrošinājumu un uzturu.

RAŽOŠANA

18. Padome uzsver, ka, lai panāktu pārtikas nodrošinājumu, ir jāpārveido ilgtspējīga lauksaimniecība un pārtikas sistēmas, tostarp pieklūstamas un noturīgas sēklu sistēmas, ņemot vērā ekonomisko, sociālo un ekoloģisko ilgtspēju. Ar šo pārveidi būtu jāturpina risināt strukturālas problēmas, piemēram, dabas resursu sarukšana, lielāks spiediens uz zemi, okeānu un iekšzemes ūdeņiem, biodaudzveidības izzušana, ūdens trūkums, augsnes degradācija, pārtikas zudums un izšķērdēšana, kā arī pieaugošā nestabilitāte un nevienlīdzība. Klimata pārmaiņu ietekme, jo īpaši ieilgušais sausums, iznīcinošas lietusgāzes un plūdi, saasina šīs problēmas un ietekmē kopienu izturētspēju, izraisot pārvietošanu un palielinot konfliktus un sociālos nemierus. Padome arī atzīst lauksaimniecības un pārtikas sistēmu nozīmi klimata pārmaiņu kontekstā un attiecīgi aicina veicināt pret klimata pārmaiņām noturīgu lauksaimniecības praksi, tostarp, izmantojot klimatfinansējumu.
19. Mazajiem lauksaimniekiem, ģimenes lauksaimniekiem un naturālo saimniecību lauksaimniekiem, zvejniecības un akvakultūras ražotājiem, kā arī lauksaimniecības MMVU ir izšķiroša nozīme vietējā, reģionālā un globālā pārtikas nodrošinājuma un uztura garantēšanā. Padome atzīst, ka ir steidzami vajadzīga taisnīga pārkārtošanās uz ilgtspējīgām, iekļaujošām un noturīgām globālajām lauksaimniecības un pārtikas sistēmām, un atgādina par Eiropas zaļo kursu, stratēģiju “No lauka līdz galdam” un 2021. gada ANO Pārtikas sistēmas samitu “Nacionālie ceļi”. Padome aņemas izstrādāt un atbalstīt daudznozaru un daudzpusējas ieinteresēto personu stratēģijas un darbības tādu ilgtspējīgu, noturīgu, vietēju lauksaimniecības vērtības ķēžu izveidei vai stiprināšanai, kuras palīdz valstīm samazināt globālo ekonomisko svārstību ietekmi uz kritiski svarīgu resursu importu, ko atbalsta bioloģiskā lauksaimniecība un pārtikas pārstrāde, kā arī agroekoloģiska prakse un citas inovatīvas pieejas.
20. Atgādinot auglīgās diskusijas par lauksaimniecību un ilgtspējīgu attīstību sestajā ES un ĀS samītā 2022. gada februārī un nesenās apspriedes par Visaptverošo Āfrikas lauksaimniecības attīstības programmas satvaru (CAADP) pēc Malabo, kurš jānoslēdz 2025. gada sākumā Kampalā, Padome atzīst, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš Āfrikas pārtikas nodrošinājumam un uzturam. Padome atbalsta Āfrikas Savienību tās centienos virzīt uz priekšu Kampalas satvaru.

21. Padome aicina veikt turpmākas *Global Gateway* investīcijas Eiropas komandas pieejas ietvaros, pievēršoties galvenajām vērtības ķēdēm (tostarp transportēšanai un uzglabāšanai partnervalstīs) un stratēģiskajiem koridoriem, veicinot pārtikas nodrošinājumu, uzturu un mazāk aizsargātu valstu pāreju uz ilgtspējīgām, noturīgām un uzturvielām bagātām pārtikas sistēmām. Šīs investīcijas kalpo mērķim sasniegt 2. IAM un citus Programmas 2030. gadam mērķus, nevienu neatstājot novārtā. Tām būtu jāievēro 360 grādu pieeja, kas pievēršas nabadzības un dzimumu nelīdztiesības problēmai un veicina publikas un pilsoniskās sabiedrības, kā arī privātā sektora iesaisti, un ņem vērā ilgtspējas, mērogojamības, iekļautības un partnerību galvenos principus. Turklāt Padome atbalsta holistisku pieeju lauksaimniecībai un pārtikas sistēmām, lai palielinātu vietējo ražošanu pārtikas nodrošinājumam un uzturam, kā arī noturību pret satricinājumiem.

TIRDZNIECĪBA

22. Padome uzsver, ka vispārēja, noteikumos balstīta, atvērta, nediskriminējoša un taisnīga daudzpusēja tirdzniecības sistēma var būtiski stimulēt attīstību visā pasaulē un veicināt pārtikas nodrošinājumu un uzturu. Funkcionējošas globālās lauksaimniecības produktu tirdzniecības aspektā Padome atgādina, cik svarīgas ir vienlīdzīgas partnerības, kurās ņemtas vērā gan ES, gan partnervalstu intereses un prioritātes.
23. Padome uzsver, cik svarīgi ir saglabāt atvērtus tirdzniecības ceļus, un pauž nožēlu par jebkādiem traucējumiem, kas negatīvi ietekmē globālo pārtikas nodrošinājumu un uzturu. Padome uzsver ES apņemšanos atbalstīt pārtikas un lauksaimniecības produktu globālo tirdzniecību, vajadzības gadījumā izmantojot dažādus tirdzniecības atbalsta pasākumus.
24. ES būtu jāturpina ieguldīt reģionālajā savienojamībā, lai atbalstītu vietējo un globālo pārtikas nodrošinājumu un uzturu, eksportējot un importējot lauksaimniecības produktus un pirmās nepieciešamības resursus. Padome uzsver, ka ES turpinās investēt solidaritātes joslās, ņemot vērā Krievijas pastāvīgos draudus drošībai un stabilitātei Melnajā jūrā, tostarp kuģošanas brīvībai, un uzlabot savienojamību starp Ukrainu, ES un globālajiem tirgiem. Padome arī pauž nožēlu par to, ka Krievija 2023. gada 17. jūlijā vienpusēji izbeidza “Melnās jūras graudu iniciatīvu”. ES būtu arī jāturpina atbalstīt reģionālās ekonomiskās integrācijas procesus citās pasaules daļās, tostarp Āfrikas Kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas nolīguma ieviešanu, kuram svarīgi ir stratēģiskie transporta koridori.

25. Padome atkārtoti apstiprina savu nostāju pret nepamatotiem eksporta ierobežojumiem un apņemas uzlabot globālo tirgus pārredzamību un koordināciju, izmantojot Lauksaimniecības tirgus informācijas sistēmu (*AMIS*). Padome uzsver savu apņemšanos saglabāt lauksaimniecības un pārtikas produktu globālo plūsmu. Padome atgādina, ka ES ir bijusi būtiska loma Ukrainas ekonomikas un lauksaimniecības nozares uzturēšanā, jo īpaši izveidojot solidaritātes joslas un apturot ievedmuitas nodokļus un kvotas Ukrainas un Moldovas eksportam uz Eiropas Savienību (autonomie tirdzniecības pasākumi). Šie tirdzniecības atbalsta pasākumi ir ļāvuši Ukrainai turpināt eksportēt savus lauksaimniecības produktus. Padome arī atzīst, ka Ukrainas spēja nodrošināt Ukrainas Melnās jūras Graudu koridoru veicināja eksporta atgriešanos uz trešām valstīm un bada skartajām valstīm.

MULTILATERĀLISMS

26. Padome uzsver, ka ir jāpieliek ievērojamas pūles, lai atgrieztos pie virzības uz ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Ņemot vērā šīs problēmas, ES arī turpmāk būs atsaucīgs, atbildīgs un uzticams pasaules mēroga rīcībspēks. ES atbalsta starptautiskās sabiedrības kolektīvos centienus līdz 2030. gadam panākt bada izskaušanu; ir vajadzīgi jauni ilgtermiņa risinājumi un investīcijas noturīgās pārtikas sistēmās. Tā arī atzinīgi vērtē Nākotnes paktā paredzētos noteikumus par pārtikas nodrošinājumu. Galvenie pakta pasākumi ir bada izbeigšana un pārtikas un uztura trūkuma novēršana, kā arī mērķu vērienīguma palielināšana centienos risināt klimata krīzi. Šajā ziņā Padome uzsver, ka ir jāmobilizē ilgtspējīgs finansējums no visiem avotiem, tostarp no netradicionāliem līdzekļu devējiem un privātā sektora, un šis jautājums tiks aplūkots ceturtajā starptautiskajā konferencē par attīstības finansēšanu, kura notiks Seviljā (Spānija) no 2025. gada 30. jūnija līdz 3. jūlijam.

27. Padome atkārtoti pauž apņemšanos īstenot efektīvu multilaterālismu un uzsver, ka ir steidzami jāpaātrina Programmas 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķu, jo īpaši 2. IAM par bada izskaušanu, īstenošana, vienlaikus aicinot Komisiju, Augsto pārstāvi un dalībvalstis stiprināt savu iesaisti ar galvenajiem daudzpusējiem partneriem un partnervalstīm multilaterālā kontekstā: attiecīgām ANO organizācijām, jo īpaši Romā bāzētām aģentūrām un Pasaules pārtikas nodrošinājuma komiteju (*CFS*), ar *OACPS*, *G7*, *G20* un *PTO*, kā arī starptautiskām finanšu iestādēm gan galvenās mītnes, gan valstu līmenī. Padome aicina racionalizēt un labāk koordinēt globālā pārtikas nodrošinājuma un uztura iniciatīvas, lai veicinātu efektīvu multilaterālismu nolūkā novērst pārtikas trūkumu un nepilnvērtīgu uzturu. Tā veicina aģentūru savstarpējo sadarbību *FAO*, *WFP*, *IFAD* un citu ANO aģentūru, kā arī *CFS* vidū, lai uzlabotu pārtikas nodrošinājumu un uzturu un ilgtspējīgas pārtikas sistēmas, un atzīst Uztura uzlabošanas kustības (*SUN*) nozīmi.
28. Padome uzsver, cik svarīgs ir samits par uzturu izaugsmei (*N4G*), kas notiks 2025. gada martā Parīzē, uzturu nostādot ilgtspējīgas attīstības programmas centrā, un ES politiskā un finansiālā līderība uztura jomā. Padome atbalsta tādu svarīgu ierosmju savlaicīgu īstenošanu kā turpmākie pasākumi pēc ANO samita par pārtikas sistēmām un tā izvērtēšanas posmi, Globālā pārtikas nodrošinājuma alianse, *G7* “Apūlijas pārtikas sistēmu iniciatīva (*AFSI*)” un *COP28* deklarācija par ilgtspējīgu lauksaimniecību, noturīgām pārtikas sistēmām un klimatrīcību, un Šarm eš Šeijas kopīgā darba programma par klimatrīcības īstenošanas lauksaimniecības un pārtikas nodrošinājuma un uztura jomā, kā arī Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Konvencija par cīņu pret pārtuksnešošanos un Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām.
29. Padome atzinīgi vērtē *G20* ietvaros izveidoto Globālo aliansi cīņai pret badu un nabadzību (*GAHP*) un atzinīgi vērtē tās potenciālu papildināt esošās globālās struktūras pārtikas nodrošinājuma un uztura sekmēšanai, tostarp Globālo tīklu cīņai pret pārtikas krīzēm, kā arī tā publicēto Globālo ziņojumu par pārtikas krīzēm, aicinot to attīstīt par visaptverošu tīklu pārtikas trūkuma novēršanai.

TURPMĀKIE PASĀKUMI

30. Padome atkārtoti apstiprina, cik svarīgs ir četru pīlāru satvars (solidaritāte, ražošana, tirdzniecība un multilaterālisms). Padome aicina Komisijas dienestus, EĀDD un dalībvalstis turpināt sniegt regulāri atjauninātu informāciju un ziņot par resursiem, kas mobilizēti saistībā ar Eiropas komandas reakciju uz globālo pārtikas trūkumu, tostarp konkrētām pamatiniciatīvām, uzsverot, ka ir vajadzīgi uzticami, savlaicīgi un precīzi sadalīti dati.
31. Padome ir apņēmusies turpināt savus centienus pārtikas nodrošinājuma un uztura sekmēšanai Programmas 2030. gadam satvarā un pastiprinās darbu, lai risinātu savstarpēji saistītos pārtikas trūkuma un nepilnvērtīga uztura pamatcēloņus, izmantojot visaptverošas stratēģijas, lai veicinātu cilvēces attīstību, ekonomikas stabilitāti, klimatnoturību un konfliktu novēršanu, saskaņojot darbības humānās palīdzības, attīstības un miera saiknes ietvaros.
32. Lai veicinātu operatīvo koordināciju un sadarbību uz vietas nolūkā panākt maksimālu ietekmi uz ilgtermiņa noturīgu pārtikas nodrošinājumu, Padome aicina Eiropas komandas dalībniekus saskaņot savas attiecīgās intervences un investīcijas virzībā uz kolektīviem rezultātiem. Padome arī aicina Eiropas komandas locekļus iesaistīties prognozējošā rīcībā un katastrofu riska mazināšanas stratēģijās, cik vien iespējams, izmantojot paredzamu, daudzgadu un elastīgu finansējumu, kas ļauj ātri paplašināt mērogu reaģēšanai uz steidzamām vajadzībām un nodrošina darbības nepārtrauktību novārtā atstātu krīžu gadījumā.
33. Padome uzsver, ka steidzami ir aktīvi jāveicina lauksaimniecības un pārtikas sistēmu pārveide, veicinot ilgtspējīgu patēriņu, ražošanas un tirdzniecības praksi, samazinot pārtikas zudumus un izšķērdēšanu, tostarp attiecīgā gadījumā jēgpilni iesaistot bioloģisko lauksaimniecību un agroekoloģisko praksi, kā arī stimulējot dabai labvēlīgu, ūdens ziņā viedu un diversificētu iekšzemes lauksaimniecisko ražošanu partnervalstīs.
34. Padome aicina pastiprināt atbalstu vietējām pārtikas sistēmām, ģimenes un mazo saimniecību lauksaimniekiem un lauksaimniecības MMVU, kas ir galvenie procesu dalībnieki, lai ilgtermiņā stiprinātu kopienu pārtikas nodrošinājumu un uzturu, tostarp ar centieniem novērst sociālekonomisko nevienlīdzību. Šim atbalstam būtu jāveicina vienlīdzīgi iztikas līdzekļi, veicinot piekļuvi vispārējas sociālās aizsardzības sistēmām un atvieglojot finansējumu un piekļuvi tirgum. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš to strukturālo problēmu risināšanai, ar kurām saskaras sievietes un jaunieši.

35. Padome uzsver, cik svarīga ir stratēģija *Global Gateway*, lai stiprinātu noturīgas un ilgtspējīgas lauksaimniecības pārtikas un ūdens vērtības ķēdes. Tas ietver investīciju iniciatīvas stratēģijas *Global Gateway* piecās galvenajās partnerības jomās, īpašu uzmanību pievēršot investīcijām transporta un uzglabāšanas infrastruktūrā, izglītībā un pētniecībā un klimata draudzīgās, energoefektīvās vērtības ķēdēs. Padome atzīst, ka ir vajadzīgas turpmākas diskusijas un Eiropas komandas koordinācija par mijiedarbību starp stratēģiju *Global Gateway* un globālo pārtikas nodrošinājumu un uzturu.
36. Padome uzsver zinātnes un inovācijas izšķirošo nozīmi pārtikas sistēmu pārveidošanā un tādas pasaules izveidē, kurā nav bada un visu veidu nepilnvērtīga uztura. Atzīstot starptautisko pētniecības un zinātnisko iestāžu, piemēram, *CGIAR*, svarīgo lomu, Padome aicina plašāk izplatīt un ieviest zināšanu produktus un inovācijas.
37. Ņemot vērā to, cik svarīgs ir ES rīcības plāns uztura jomā 2015.–2025. gadam un pieskaņošanās Pasaules Veselības asamblejas globālajiem uztura mērķrādītājiem un IAM, Padome aicina Komisiju pieejas uzturam turpināt koordinēt ar dalībvalstīm, jo īpaši saistībā ar samitu par uzturu izaugsmei (*N4G*), un apsvērt pārskatītu rīcības plānu kā daļu no *N4G* saistībām.
38. Padome atkārtoti apstiprina savu nelokāmo atbalstu Ukrainai tik ilgi, cik tas būs nepieciešams. Padome aicina turpināt atbalstīt Ukrainas pārtikas eksportu, tās ekonomikas atveseļošanas un atmiņēšanas operācijas un Ukrainas humanitārās situācijas saglabāšanu darba kārtībā kā vienu no galvenajām prioritātēm.
39. Šajā sakarā Padome aicina stiprināt Eiropas komandas reakciju uz pārtikas trūkumu un nepilnvērtīgu uzturu, īpašu uzmanību pievēršot cilvēktiesību ievērošanai. Padome atgādina *CFS* brīvprātīgās pamatnostādnes par tiesībām uz pienācīgu pārtiku, ņemot vērā humanitārās, attīstības, makroekonomikas, tirgus, tirdzniecības, politikas, dzimumu analīzes un politiskos rīkus maksimālas ietekmes panākšanai. Padome uzsver, cik svarīga ir sadarbība ar starptautiskajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Kopā ar attīstības finansēšanas iestādēm un divpusējām aģentūrām būtu jāizpēta inovatīvi rīki.

40. Padome uzsver, ka ir jācīnās pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos un destabilizācijas centieniem, kas apdraud centienus risināt pārtikas nodrošinājuma un uztura problēmas.
41. Tāpat kā *COP 29*, Padome arī turpmāk politiski iesaistīsies gaidāmajās augsta līmeņa darbībās, tostarp samitā par uzturu izaugsmei, nākamajā Eiropas Humānās palīdzības forumā un ES un Āfrikas samitā.
-